

Eftersøgning og afrapportering af rødlistede svampe i naturnationalparken Fussingø

Emil Christensen
Erik Aude

Rapport 2025-76

Kolofon

Forfattere: Emil Christensen og Erik Aude

Rekvirent: Naturstyrelsen; Randbøl

Kontaktpersoner: Marianne Damholdt Bergin

Kvalitetssikring: Erik Aude og Lene Thomsen

Projektansvarlig: Erik Aude

Dokumenttitel: Eftersøgning og rapportering af rødlistede svampe i naturnationalparken Fussingø

Dokumenttype: Rapport 2025-76

Årstal: 2025

Sider: 21

Forsidefoto: Til venstre, den truede Håret judasøre (EN), til højre, den sårbare Tueporesvamp (VU)

Indholdsfortegnelse

Kolofon	2
Indholdsfortegnelse.....	3
Resumé.....	4
Baggrund	4
Afreportering eftersøgning rødlistede arter i naturnationalparkerne.....	4
Udvælgelse af arter der blev eftersøgt	5
Udvælgelse af delområder der blev eftersøgt	5
Eftersøgningsmetode.....	7
Levestedvurdering	10
Potentielle trusler for arterne/levestederne	16
Anbefaling til af overvågning	16
Vurdering af potentialet for tilstedeværelsen af rødlistede arter	16
Bilag	18

Resumé

Ud af de 16 eftersøgte arter i naturnationalpark Fussingø blev der registreret 8 rødlistede svampe. Én af de fundne var Truet (EN), tre var Sårbar (VU) tre var næsten truet (NT) og én var (DD).

Vejrforholdene var præget af tørke i starten af peak sæsonen, og feltundersøgelserne blev foretaget i både august, september og oktober for at undgå for tørkepræget forhold. Registreringsforholdene var optimale alle feltdage med solskin og let vind.

Baggrund

I forbindelse med udarbejdelse af en baseline over tilstedeværelse af truede arter og andre rødlistede arter, ønsker Naturstyrelsen at eftersøge de truede arter (kategorierne VU, EN, CR, RE) i udvalgte naturnationalparker.

Formålet med baselinekortlægningen er at få lavet en anbefaling til den efterfølgende overvågning af udvalgte arter.

Oversigten over hvilke svampearter der skal eftersøges på de enkelte lokaliteter, fremgår af Bilag 1, Kravsspecifikationer i udbudsmaterialet.

Afrapporteringen herunder følger Naturstyrelsen standard skabelon.

Afrapportering eftersøgning rødlistede arter i naturnationalparkerne

Naturnationalpark	Fussingø
Artsgruppe undersøgt	Svampe
Artsekspert	Emil Christensen
Kvalitetssikring foretaget af	Erik Aude
Data indtastet i Naturdatabasen i perioden	November 2025

Udvælgelse af arter der blev eftersøgt

Table 1. Udvælgelse af arter til eftersøgning samt nyfundne arter i 2025. Senest fund kolonne er baseret på data tilsendt fra NST. Sorteret efter videnskabeligt navn.

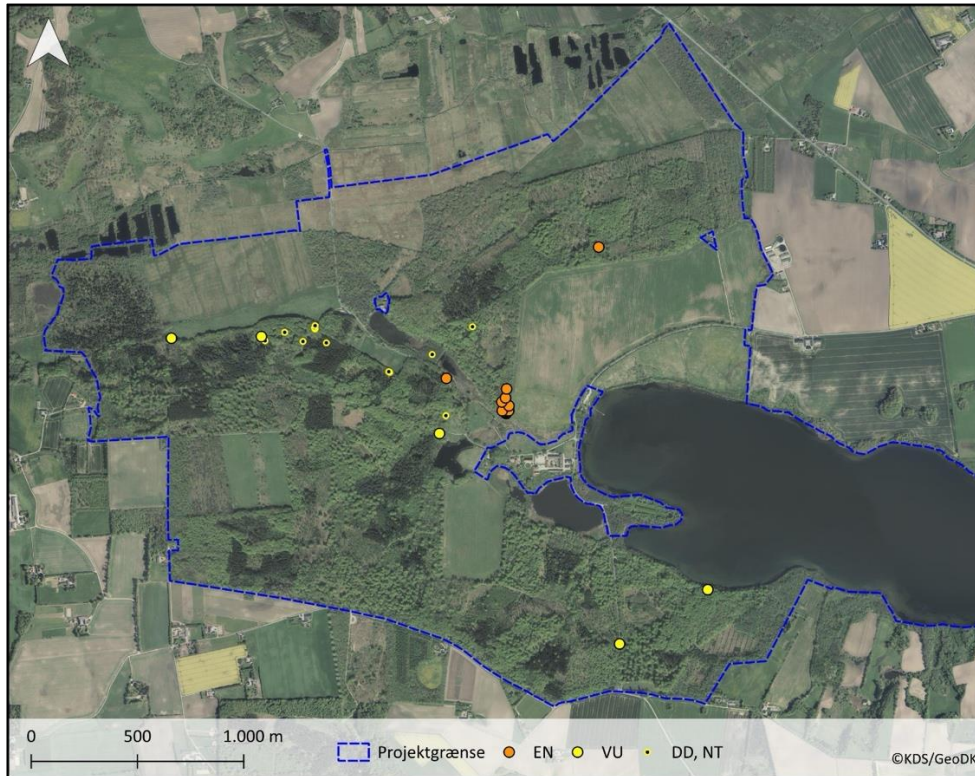
Videnskabeligt navn	Dansk navn	Rødliste kategori	Seneste fund	Eftersøgning (eftersøges, udeladt, aflyst)	Beskriv belæg (foto, indsamlet individ el. andet)
<i>Gyroporus castaneus</i>	Kastanie-kammerrørhat	VU	2010	Eftersøges	Foto
<i>Porphyrellus porphyrosporus</i>	Sodrørhat	NT	2024	Eftersøges	Foto
<i>Hericium coralloides</i>	Koralpigsvamp	NT	2023	Eftersøges	Foto
<i>Russula puellula</i>	Gulnende skørhat	DD	2011	Eftersøges	Foto
<i>Auricularia mesenterica</i>	Håret judasøre	EN	2023	Eftersøges	Foto
<i>Dacryobolus karstenii</i>	Glat vulkanskorpe	NT	2024	Eftersøges	Foto
<i>Grifola frondosa</i>	Tueporesvamp	VU	2022	Eftersøges	Foto
<i>Thaxterogaster talus</i>	Knogle-slørhat	VU	2023	Eftersøges	Foto
<i>Dendrothele commixta</i>	Ege-kalkplet	EN	2013	Eftersøges	Ikke fundet
<i>Cladomeris umbellata</i>	Skærmformet stilkporesvamp	VU	2021	Eftersøges	Ikke fundet
<i>Amanita crocea</i>	Gylden kam-fluesvamp	VU	2011	Eftersøges	Ikke fundet
<i>Hydnomerulius pinastri</i>	Pigget hussvamp	DD	2022	Aflyst	Ikke fundet
<i>Crepidotus stenocystis</i>	Nåletræs-muslingesvamp	DD	2022	Aflyst	Ikke fundet
<i>Pluteus pusillulus</i>	Lille skærmhat	DD	2005	Aflyst	Ikke fundet
<i>Laccaria fraternal</i>	Pilemose-amethysthat	DD	2011	Eftersøges	Ikke fundet
<i>Macrolepiota rhodosperma</i>	Skov-kæmpeparasolhat	DD	2022	Eftersøges	Ikke fundet

Udvælgelse af delområder der blev eftersøgt

I eftersøgningen af rødlistede svampe er der taget udgangspunkt i tidligere fund af rødlistede svampe (Figur 1), som er fremsendt af NST. Data stammer fra forskellige kilder, med en del borgerobservationer på svampe.databasen.org.

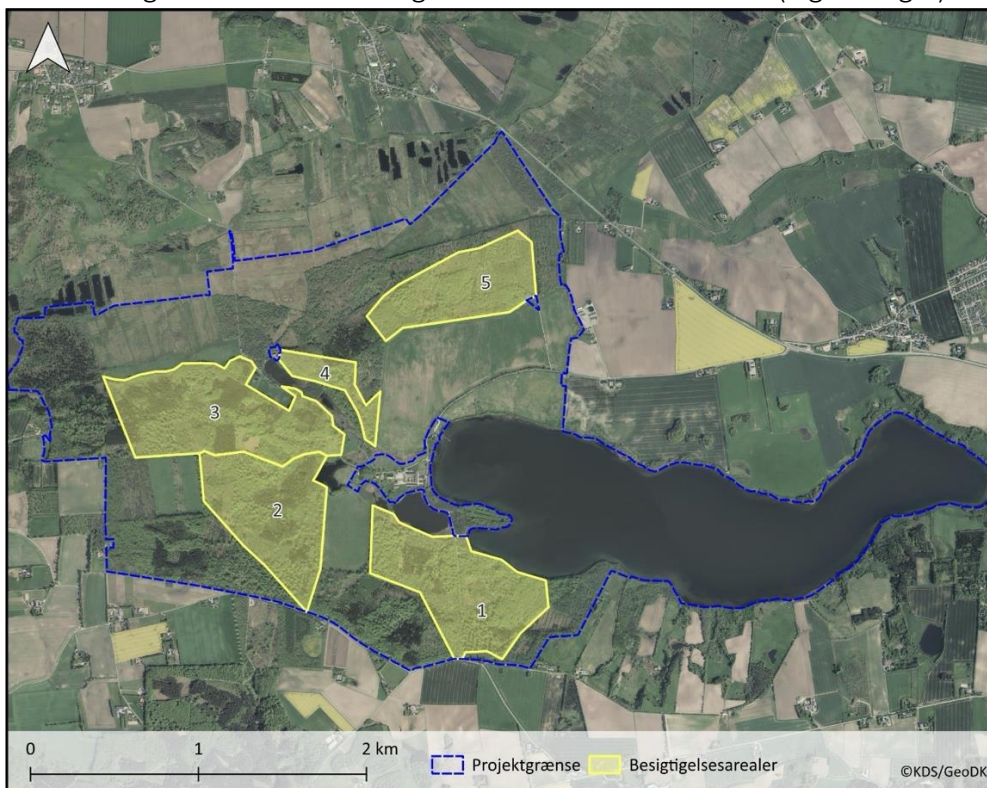
Forekomsten af de tidligere registrerede rødlistede svampe viser 2 mere eller mindre sammenhængende hotspot-områder langs Vasevej og i Troldeskoven i den vestlige del af NNP Almindingen. Yderligere er der nogle mere enkeltstående fund i den syd-østlige del af NNP (Figur 1).

Endelig er der undervejs i eftersøgningen løbende undersøgt lovende og potentielle habitater for rødlistede svampe.

Figur 1. Oversigt over tidligere registrerede forekomster af rødlistede svampe tilsendt af NST.

Overblik over undersøgte delområder fremgår af nedenstående to kort (Figur 2 og 3) samt Tabel 2.

Figur 2. Overblik over de undersøgte områder markeret med gult omrids. Nummeret i tilknytning til de gule polygoner angiver et løbenummer (1-5), som anvendes i Tabel 2.

Figur 3. Overblik over de undersøgte områder markeret med gult omrids. Det omtrentlige tidsforbrug fremgår i tilknytning til de gule polygoner.

Tabel 2. Overblik over de undersøgte områder hhv. periode, vejr, tidsforbrug og potentiale for fund af rødlistede arter. Delområde nr. fremgår af Figur 2.

Delområdenr	Periode i 2025	Vejrforhold	Tidsforbrug (timer)	Potentiale for fund af rødlistede svampe
1	Ultimo September	Solrigt og let vind	7	Ja
2	Ultimo September	Solrigt og let vind	7	Ja
3	Medio august og september	Solrigt og let vind	26	Ja
4	Primo oktober	Solrigt og let vind	5	Ja
5	Primo oktober	Solrigt og let vind	3	Ja
I alt			48	

Eftersøgningsmetode

De rødlistede svampe er opsøgt i felten med håndholdt GPS (Garmin Oregon 650t), hvor punkterne af tidligere registreringer af de rødlistede (EN, VU, NT og DD) svampe var overført. Alle arter der noteres som "eftersøges" i Tabel 1, og deres tilhørende punkter blev opsøgt, og hvis ikke de blev fundet relativt kort tid efter ankomst til punktet, eller hvis der ved ankomst til punkt blev vurderet, at arten sandsynligvis ikke var umiddelbart i nærheden, blev der kigget på usikkerheden af fundne arter, ved at finde oprindelig registreringssted og information på www.svampe.databasen.org. I

tilfælde af en høj usikkerhed eller usandsynligt levested, blev et større område omkring punktet eftersøgt.

Efter at alle punkterne med rødlistede arter var blevet opsøgt, blev større områder gennemgået for at opsøge nye registreringer af rødlistede arter. Her blev der gennemgået lignende levesteder, som havde overlap med levestederne fra punktregistreringerne.

Der blev kørt i bil hen til nærmeste punkt og derefter foregik eftersøgningen til fods, hvor egnede levesteder på vej hen til punktet blev "trawlet" igennem. Dette for at finde nye egnede levesteder og ny registreringer af rødlistede arter.

Generelt set er delområderne der er undersøgt, arealmæssigt store, da levestederne ofte ligger tæt, evt. adskilt af et stykke vej eller et mindre areal med uegnet habitat. Derfor skal de indtegnede områder tolkes, som at eftersøgningen har fundet sted inden for de enkelte delområder, men at tiden er brugt på egnede levesteder i polygonen, og ikke i evt. uegnede habitater der ikke er skåret fra polygonen.

Eftersøgningen i Fussingø blev foretaget over flere omgange, da der ved første besøg i slutningen af august blev vurderet, at skoven var for tørkepræget til at det gav mening at fortsætte. Feltregistreringen blev genoptaget i midten af september efter en periode med regn. I Fussingø er der suppleret op med svampe med status NT og DD, da der ikke var tilstrækkeligt med antal arter i datasættet som NST tilsendte i de mere truede kategorier CR, EN, og VU.

I de tilfælde, hvor artsidentifikation ikke kunne færdiggøres i felten, blev der hjembragt materiale til analyse i laboratorium. I de tilfælde, hvor artsidentifikation ikke kunne færdiggøres i felten, blev der hjembragt materiale til analyse i laboratorium. Navngivningen af svampene følger klassifikationen: <https://svampe.databasen.org/classification> samt Danmarks basiesvampe af Thomas Læssøe, Jens H. Petersen, Tobias Guldberg Frøslev og Jacob Heilmann-Clausen (2024).

For hver registrering af en art, er der taget UTM-koordinater, foto af levested samt identifikationsfotos, registreringsforhold såsom vejr og nedbør, antal frugtlegerer samt antal stammer og eventuelle bemærkninger.

Data er indtastet i Naturdatabasen med Naturstyrelsens bruger i november og december 2025, samt kvalitetssikret og sat til KS2 status i midten af december 2025.

Opsummering af resultater

Tabel 3 Resultater fra feltundersøgelser

Videnskabeligt navn	Dansk navn	Resultat (fundet, ikke fundet)	Bestand (antal individer/tuer mv)	Vurderet bestandsstørrelse	Vurderet udbredelse af levested lokalt
<i>Gyroporus castaneus</i>	Kastanie-kammerrørhat	Fundet	2 mycelier	3-5 mycelier	Sjælden i NNP, kun fundet langs grusveje i den nordøstlige del af NNP
<i>Porphyrellus porphyrosporus</i>	Sodrørhat	Fundet (NY)	1 mycelium	3-5 mycelier	Formodentlig udbredt i den ældre bøgebevoksning
<i>Hericium coralloides</i>	Koralpigsvamp	Fundet	1 mycelium	>5 mycelier	Udbredt i NNP og der er mange egnede levesteder til arten
<i>Russula puellula</i>	Gulnende skørhat	Fundet	1 mycelium	1-2 mycelier	Sjælden i NNP kun fundet i troldeskoven på formoret brinker
<i>Auricularia mesenterica</i>	Håret judasøre	Fundet	1 mycelium	1-2 mycelier	Kun i delområde 4
<i>Dacryobolus karstenii</i>	Glat vulkanskorpe	Fundet	1 mycelium	2-3 mycelier i NNP	Sjælden i NNP, men der er mange egnede levesteder til arten
<i>Grifola frondosa</i>	Tueporesvamp	Fundet	1 mycelium	3-5 mycelier i NNP	Sjælden i NNP, men der er mange egnede levesteder til arten
<i>Thaxterogaster talus</i>	Knogle-slørhat	Fundet	1 mycelium	2-3 mycelier i NNP	Sjælden i NNP, men der er mange egnede levesteder til arten
<i>Dendrothele commixta</i>	Ege-kalkplet	Ikke fundet		Vides ikke	
<i>Claomeris umbellata</i>	Skærmformet stilkporesvamp	Ikke fundet		Vides ikke	
<i>Amanita crocea</i>	Gylden kamfluesvamp	Ikke fundet		Vides ikke	
<i>Laccaria fraternal</i>	Pilemose-amethysthat	Ikke fundet		Vides ikke	
<i>Macrolepiota rhodosperma</i>	Skov-kæmpeparasolhat	Ikke fundet		Vides ikke	

Figur 4. Resultaterne af rødlistede svampe fundet i baselineundersøgelsen 2025.

Levestedvurdering

Der er 5 hovedtyper af levesteder for de registrerede rødlistede svampe som gennemgås særskilt nedenfor: Alle de undersøgte områder, også selvom der er ikke er fundet nogen rødlistede arter, har potentiale som levested.

1. Gamle skrænter med krogede veteran bøgetræer
2. Dødt ved
3. Gamle bøgebevoksninger med veteranbøgetræer
4. Veteran egetræer
5. Døde stammer af Skov elm

1. Gamle skrænter med krogede veteran bøgetræer

Troldeskoven med veteran bøgetræer. Her blev der ledt efter Gulnende skørhat (DD), Kastaniekammerrørhat (VU), Koralpigsvamp (NT), Pilemose-amethystat (DD). Levestedet er særdeles værdifuldt og findes hovedsageligt i delområde 3.

2. Dødt ved

Dødt ved spredt i skoven. I NNP findes der rigeligt med dødt ved, særligt bøgestammer, og på mere eller mindre nedbrudte stammer blev der ledt efter Korralpigsvamp (NT), der har flere registreringer fra området.

3. Gamle bøgebevoksninger med veteranbøgetræer

Gammelskøvs bøg med spor efter drift, hvor der blev fundet Sodrørhat (NT). Der var sparsomt med svampe i bevoksningen i delområde 2, hvor udbredelsen af denne naturtype er størst i Fussingø, men på trods af manglende registrerede rødlistede arter, er naturtypen et værdifuldt levested.

4. Veteran egetræer

Ved foden af veteran egetræer, langs Vasevej og skovbrynet mod nord, blev der ledt efter den sårbare Tueporesvamp (VU). Der er mange egnede levesteder til Tueporesvamp, som foretrækker store veteran egetræer langs de større veje og skovbryn i NNP. Udover Tueporesvamp, blev der også ledt efter Kalk egeplet (EN), der er vokser på barken af veteran egetræer. Arten blev ikke fundet, men det er sandsynligt at arten er til stede i NNP Fussingø, da der findes mange egnede levesteder til den.

5. Døde stammer af Skov elm

På døde Skov elm, i delområde 4, blev der fundet den truede Håret judasøre (EN). Der er generelt sparsomt med dødt ved fra Skov elm i NNP, men i den sydlige ende af delområde 4 ligger resterne af en kæmpe Skov elm, som er den eneste træart, der er egnet vært for Håret judasøre. Håret judasøre blev eftersøgt i delområde 4 og 5, men kun fundet i delområde 4, hvor Håret judasøre har sin eneste registrering i NNP. Da levestedet ligger i vindblæst skovbryn virker arten umiddelbart presset af udtørring, men det kan også skyldes årstiden, da Håret judasøre er en forholdsvis sent fremme art.

Potentielle trusler for arterne/levestederne

Trusselvurderingen for de fundne arter og deres levesteder er opgjort fælles for alle levesteder og arter da der er overlap.

Den største trussel, for de undersøgte delområder er skovning/udtynding og kørsel med tungt maskineri i det værdifulde gammelskove bøg. Levestedsforringelse af hotspotområderne i form af udtynding, eller rydning frarådes på det stærkeste i delområderne, hvor der er fundet rødlistede svampe. Udover både at fjerne værtstræer og kompaktere jorden i levestederne, kan udtynding eller rydning accelerere udtørring af levestederne. Arterne i de værdifulde hotspots har bedst af at forblive fuldstændig urørt og lade naturlige processer styre området.

Genskabelse af naturlig hydrologi og græsning forventes ikke at have indflydelse på de rødlistede arter i NNP Fussingø. Det er interessant at bemærke hvor få vedboende og dødt ved tilknyttede rødlistede arter der findes i NNP, og det må formodes at der i fremtiden, på grund af de kommende forvaltningstiltag, bliver skabt flere levesteder for de dødt ved tilknyttede svampe i NNP. Særligt døde elme stammer ville være værdifuldt at få flere af i Fussingø, da der allerede er et hotspot med Håret judasøre, som vil få gavn af større mængde substrat og dermed flere egnede levesteder.

Anbefaling til af overvågning

Tabel 4 og 5 opsummerer forslag til overvågning. For alle arterne er det vurderet at populationsstørrelserne er store nok til at opretholde deres bestand i NNP såfremt at de tidligere nævnte potentielle trusler ikke forstyrre arterne. Desuden er det antaget at ingen af arterne er "en tilfældig strejfer".

Vurdering af potentialet for tilstedeværelsen af rødlistede arter

Da svamperegistrering er afhængig af variable faktorer som både årstid, nedbør og varme, er det udfordrende at registrere samtlige mycelier af rødlistede svampe i et område over en kortere periode. Derfor er de fundne arter i denne baselineundersøgelse ikke er en udtømmende liste af rødlistede svampe for NNP'en, men en grundig registrering af hvilke rødlistede svampe der var fremme i NNP'en i registreringsperioden.

Yderligere er der en "år til år" variation i svampe, hvor det ikke nødvendigvis er alle svampe, der danner synligt frugtlegerne årligt.

Det vurderes at der er et stort potentiale for tilstedeværelsen af rødlistede svampe i NNP Fussingø der ikke er registreret i denne undersøgelse.

Tabel 4 Overblik over den samlede vurdering og anbefaling af overvågning

Videnskabeligt navn	Dansk navn	Indikator for genskabte naturlige processer	Er arten tilknyttet området pga. specifikke krav til levested?	Moniterings mulighed	Flagskibsart
<i>Gyroporus castaneus</i>	Kastanie-kammerrørhat	Ja, urørt skov	Gammelskove bøg	Ja	Ja

<i>Porphyrellus porphyrosporus</i>	Sodrørhat	Ja, urørt skov	Gammelskovs bøg	Ja	Nej
<i>Hericium coralloides</i>	Koralpigsvamp	Ja, dødt ved	Ja, dødt ved	Ja	Nej
<i>Russula puellula</i>	Gulnende skørhat	Ja, urørt skov	Gammelskovs bøg	Nej, ikke relevant	Nej
<i>Auricularia mesenterica</i>	Håret judasøre	Ja, dødt ved	Ja, døde elme stammer	Ja	Ja
<i>Dacryobolus karstenii</i>	Glat vulkanskorpe	Ja, dødt ved	Ja, døde stammer af nål	Ja	Nej
<i>Grifola frondosa</i>	Tueporesvamp	Ja, urørt skov	Ja, veteran egetræer	Ja	Nej
<i>Thaxterogaster talus</i>	Knogle-slørhat	Ja, urørt skov	Gammelskovs bøg	Ja	Nej

Tabel 5. Overblik over arter der ikke blev fundet og fremtidig monitorering.

Videnskabeligt navneligt	Dansk navn	Bemærkning
<i>Dendrothele commixta</i>	Ege-kalkplet	Det lykkedes ikke at finde arter, men det anbefales at arten monitoreres fremover da der er mange egnede levesteder på de værdifulde veteranetræer i NNP
<i>Claomeris umbellata</i>	Skærmformet stilkporesvamp	Det lykkedes ikke at finde arter, men det anbefales at arten monitoreres fremover da den sandsynligvis er til stede
<i>Amanita crocea</i>	Gylden kam-fluesvamp	Det lykkedes ikke at finde arter, men det anbefales at arten monitoreres fremover da der er mange egnede levesteder for arten i NNP
<i>Hydnomerulius pinastris</i>	Pigget hussvamp	Det anbefales ikke at arten monitoreres fremover da den er for sporadisk forekommende
<i>Crepidotus stenocystis</i>	Nåletræs-muslingesvamp	Det anbefales ikke at arten monitoreres fremover da den er for sporadisk forekommende
<i>Pluteus pusillulus</i>	Lille skærmhat	Det anbefales ikke at arten monitoreres fremover da den er for sporadisk forekommende
<i>Laccaria fraternal</i>	Pilemose-amethysthat	Det anbefales ikke at arten monitoreres fremover da den er for sporadisk forekommende
<i>Macrolepiota rhodosperma</i>	Skov-kæmpeparasolhat	Det anbefales ikke at arten monitoreres fremover da den er for sporadisk forekommende

Bilag

Tabel 1. Fotodokumentation og levested af fundne rødlistede arter

Dansk navn/Videnskabeligt navn	Close-up	Levested/habitat
Kastanie kammer-rørhat (<i>Gyroporus castaneus</i>)		
Sodrørhat (<i>Porphyrellus porphyrosporus</i>)		

Dansk navn/Videnskabeligt navn	Close-up	Levested/habitat
<p>Koralpigsvamp (<i>Hericium coralloides</i>)</p>		
<p>Gulnende skørhat (<i>Russula puellula</i>)</p>		

Dansk navn/Videnskabeligt navn	Close-up	Levested/habitat
<p>Håret judasøre (<i>Auricularia mesenterica</i>)</p>		
<p>Glat vulkanskorpe (<i>Dacryobolus karstenii</i>)</p>		

Dansk navn/Videnskabeligt navn	Close-up	Levested/habitat
<p>Tueporesvamp (<i>Grifola frondosa</i>)</p>		
<p>Knogle slørhat (<i>Thaxterogaster talus</i>)</p>	